

Communicatieve versie financieel crisisplan

Alle pensioenfondsen in Nederland moeten van De Nederlandsche Bank (DNB) een financieel crisisplan opstellen. De naam financieel crisisplan suggereert dat een pensioenfonds een plan klaar heeft liggen voor elke crisis op de financiële markten. Echter, in een crisisplan van een pensioenfonds heeft de term financiële crisis een andere betekenis dan een uitslaande brand op de financiële markten. Met financiële crisis wordt in het crisisplan van Pensioenfonds PNO Media een situatie bedoeld, waarin PNO Media niet verwacht dat de dekkingsgraad binnen drie jaar herstelt naar ongeveer 104%, zonder de pensioenen te verlagen. Zo'n situatie kan ontstaan door een crisis op financiële markten, zoals een beurscrash. Maar het kan ook gebeuren door een geleidelijke daling van de rente of een gestage toename van de levensverwachting, die de dekkingsgraad jaar-in-jaar-uit verlaagt, totdat een kritieke situatie ontstaat.

Het financieel crisisplan heeft een breder doel dan alleen het vastleggen van het beleggingsbeleid tijdens crises op financiële markten. De bedoeling van een financieel crisisplan is dat een pensioenfonds van te voren heeft nagedacht over de herstelmaatregelen die het kan nemen, zodra de dekkingsgraad te laag wordt. Het beleggingsbeleid is normaal gesproken niet inzetbaar als herstelmaatregel. Ten eerste, omdat een fonds niet meer risico mag nemen als sprake is van een te lage dekkingsgraad. Ten tweede, omdat beleggingsrendementen altijd onzeker zijn, zodat een pensioenfonds bij aanpassing van de beleggingsportefeuille er nooit op kan rekenen, dat de dekkingsgraad daardoor sneller stijgt.

Voor crisissituaties op financiële markten of situaties met verhoogde onzekerheid had PNO Media al vastgelegd welke risico beperkende maatregelen het bestuur kan nemen, en via welke (spoed)procedures besluitvorming kan plaatsvinden. Samen met de beleggingsadviescommissie van PNO Media en de uitvoeringsorganisatie Media Pensioen Diensten (MPD) houdt PNO Media de situatie op de financiële markten continu in de gaten. Dit laat onverlet dat het strategische beleggingsbeleid van PNO Media met zich meebrengt dat soms forse koersverliezen kunnen worden geleden. De verwachting is echter, dat op de lange termijn het nemen van beleggingsrisico een hoger rendement zal opleveren dan het beheren van een risicomijdende portefeuille.

Het financieel crisisplan geeft vooral inzicht in de kracht van het premie- en pensioenbeleid bij PNO Media. De tabel hieronder toont het effect van verschillende maatregelen op de dekkingsgraad. In het plan wordt aangegeven wat elke belangengroep (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers) merkt van elke maatregel. Uit de tabel komt naar voren dat PNO Media slechts in beperkte mate in staat is om met deze sturingsmiddelen het financieel herstel te versnellen.

Effect maatregelen op dekkingsgraad	
	Stijging dekkingsgraad per jaar
Premieverhoging van 1% salarissom	0,15%
Verhoging pensioenleeftijd met 1 jaar	0,15%
Verhoging pensioenleeftijd met 2 jaar	0,3%
Verlaging pensioenopbouw met 10% (bijv. van 2,25% naar 2,025%)	0,3%
Verlaging pensioenen met 1%	1%

Vanaf welk dekkingsgraadniveau herstel binnen drie jaar onwaarschijnlijk wordt, is afhankelijk van de rentestand. Ruwweg kan worden gezegd dat de kritische waarde van de dekkingsgraad rond 92% ligt. Zodra de dekkingsgraad hieronder komt, zal PNO Media rekening moeten houden met een verlaging van pensioenen als uiterste maatregel om de dekkingsgraad binnen drie jaar naar het minimaal vereiste niveau van circa 104% te krijgen.

Omdat de oorzaak van een lage dekkingsgraad sterk kan verschillen (een plotselinge crash op aandelenmarkten door een oorlog tussen China en de Verenigde Staten, een gestage daling van de rente door vergrijzing van de samenleving, een abrupte toename van de levensverwachting), legt PNO Media zich in het financieel crisisplan niet vast op de mate waarin verschillende sturingsmiddelen worden ingezet zodra de dekkingsgraad onder een kritische waarde zakt. Afhankelijk van de oorzaak van de situatie, waarbij ook kan meespelen of sprake is van een systeemcrisis in het Nederlandse pensioenstelsel, zal het bestuur beoordelen welk pakket aan maatregelen een passend antwoord geeft op de situatie. Als onderdeel van een zorgvuldige besluitvorming zal het bestuur het advies van de deelnemersraad inwinnen. Voor alle duidelijkheid: het financieel crisisplan beschrijft slechts de mogelijke sturingsmiddelen. Er wordt op zichzelf geen nieuw beleid vastgesteld.

Het financieel crisisplan legt ook vast welke uitgangspunten PNO Media hanteert bij een eventuele verlaging van pensioenen. Het uitgangspunt is dat pensioenen evenredig worden verlaagd, dat wil zeggen: pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden worden met hetzelfde percentage verminderd. Omdat verlaging van pensioenen een ingrijpende maatregel is, zal het bestuur bij een dergelijke maatregel nooit over één nacht ijs gaan. Het bestuur zal altijd zorgvuldig beoordelen in hoeverre maatregelen in overeenstemming zijn met het beginsel van evenwichtige belangenbehartiging.

Wie het plan in zijn geheel wil lezen, wordt verwezen naar 'Bijlage VIII Financieel crisisplan' in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) op de website van PNO Media.